

s ezek a völgyek igen tápláló salátás legelőt is nyújtottak... Úgyszintén a szél nyomása alatt folyton haladó buckák is, mert ezeknek csak az oldaluk volt kopár, ahonnan a széljárás fölfelé sodorta a homokot...

Mindez már eltűnt... Erdő, legelő, dombhát és völgykatlan... Fölszántották... De máris kitűnt, hogy a pusztá fölosztása – a legelők föltörése és az erdők kiirtása nem volt Istennek tetsző dolog, mert a szelek játékvá tett hitvány homok csak kolduskenyeret terem a gazdának...

\*

A magyar pusztá ezeréves emlék... Orgovány, Tázlár, Bócsa, Kötöny, Harka, Borbény, Zsombó, Kömpöc, Ötömös, Köncsög, Baracs, – valamennyi még a honfoglalás idejéből származó magyar szó – magyar név – azoknak a vitézeknek a neve, akiknek a táját a honfoglalás után nyújtották...

A halmokhoz... és az erdőkhöz, s a

matuzsálemi kort ért fákhöz babonás mesék és emlékek fűződnek... De nem a közelebb fekvő török időkből, nem is a tatárjárásból, hanem abból a régi világból még, mikor Hadurat tiszteltük és a vadkörtefák árnyékában imádkoztunk...

Valami csodálatos hatásúak, valami tiszteletet parancsolók azok az ezeréves bócsai kocafák!... Sok helyes a vetés közepén állanak, a gazdálkodás kimondhatatlan kárára, de nem akad merész kéz, amely őket onnét eltávolítaná... Még ha kiszáradnak, se bántják... S fekete, kopasz ágaikkal talán még döbbenetesebb emlékek, mint lombozatukban...

Vannak itt aztán olyan emlékek is, amelyek az idők végtelen távolságáról regélnek... Arról a ködös hajdankorról, melynek bűvös határát még nem lépte át a történetíró; Faragó József bócsai birtokán márványtörmelék födi a szántót...

Természetszerűnek látszik, a népek országútján, a pusztában valamikor ha-

talmas erődítményeket, kapukat, városokat építettek – mint Ázsiában Ninivét, Babilont, Persepolit, a Tigris és az Eufrates közén – amit a Faragó József birtokán található márványtömbök kétséget kizárólag bizonyítanak...

Meg kellene ásni a magaslatokat... Elsősorban az izsáki Bikatorkot, aztán a Lóállást, amelyek nem haladó dombok, mint egyébként a buckák, hanem szilárd fundamentum tartja egyhelyt őket...

A koronázás után Ferenc József látni kívánta a kecskemét-kunsági pusztá pásztorait... El is következtek. Halasról például az elejéből harminchatan... Lefánti István számadógulyás, Párika Béni feleszámadó, Német Buhin Mihály ökörcsordás, Biró Mihály, Bazsa János számadók, Ráczy Nagy István, Baka János öregbojtárok..."

Remélem, tanulságos!

Üdvözlettel:

**Reményfy László**  
ny. erdőmérnök

## Reflexió a „Székfoglalóra”

Amikor elolvastam az Erdészeti Lapok decemberi számában a „Székfoglaló” töredékét, levegő után kapkodtam, mert nem akartam elhinni, hogy az MTA Biológiai Szakosztály tagjának székfoglaló beszédében ilyesmi elhangozhassék. Minthogy a 2007. januári számban erre választ nem találtam, megpróbálok erre reflektálni. A megjegyzéseket öt pontba foglaltam.

1. A székfoglaló előadásában megállapítja, hogy a kopárok a legértékesebb termőhelyek, holott ezek nemzetgazdasági szempontból értéktelenek. Az erdészet évszázadokon át (XVIII-XX. sz.) ezek beerdősítését jutalmazta. Sok esetben még termőföldet is kellett a helyszínre vinni, hogy az erdősítés eredményes legyen. A kopárokon található gyér lágyszárúak botanikailag talán érdekesebbek lehetnek, és azok egy kis területen történő meghagyása a természetvédők és a botanikusok érdeklődését, kutatásait talán kielégíthetik, viszont az ezeken sok költséggel és fáradsággal létesített erdők a csapadékelfolyás mérséklésén kívül az asszimiláción, a légtisztításon és az egészségvédelmen át, az erdő minden funkcióját betöltik.

2. A futóhomok is kopárságnak tekinthető. Ez is a legértékesebb termőhely? A futóhomok erdősítéssel történő megköntése az Alföldön a (morbus hungaricus) tüdőbaj csökkenéséhez hathatósan hozzájárult. Az ilyen területen végzett homokfásítást – az előadó szerint – fel kell szá-

molni, mert gazdaságtalan. (Egyszerre felmerült a gazdaságosság kérdése!) Hogy a futóhomok újra felszabaduljon és károsító hatását újra kifejthesse!

3. A székfoglalóban az előadó önelégtelenséggel vádolja az erdészeket azért, hogy az ország erdősültségét „a 13%-ról a 19%-ra” emelték. Ő ezt szégyennek tekinti, mert a létesült erdősítéseknek – szerinte – csak 6%-a erdő, a többi csak „ültetvény”. Ezért kérdem: megvizsgálta-e, hogy milyen talajokon történt az erdősítés, hogy ezt ki merete jelenteni, és megállapította-e, hogy az erdősített területek kiknek a tulajdonai? Ha a tulajdonos gazdálkodó, úgy csak akkor kötelezhető hosszú vágásfordulóú erdőtelepítésre – annak megfelelő termőhelyére –, ha a gyorsan és a lassan növekvő fajok vágásérettségéig felmerülő költségkülönbözetet az állam megtéríti. Addig ennek végrehajtására nem kötelezhető, és ha kötelezően előírják, a tulajdona végrehajtását megtagadhatja.

4. A székfoglaló azon javaslatát, hogy „az erdőt, az ültetvényt és a vadászatot egymástól elválasztva külön kell kezelni”; elfogadhatatlannak tartjuk. Hogy ezt egyáltalán hogyan képzele, javaslattal nem él. Az őshonos és a meghonosodott (idegen) fajokból álló (természetszerű és kultúrültetvény) erdők fatermesükkel és egyéb (biotikus) szolgáltatásukkal a társadalmat szolgálják, ezekben az

erdőkezelési eljárások közel azonosak, legfeljebb a vágásérettségi kor különbözik. Az erdőgazdasági üzemtervek ezeket tekintetbe veszik, így lehetővé válik az őshonos állományok túltartása, értékelése. Ha a természetes (őshonos) és a kultúrerdőket külön kezelnek, úgy az előbb említett előny nem volna biztosítható. A természetvédelemnek tudomásul kell vennie a nemzetgazdaság faigényét, tehát azt, hogy az erdő egyik fő rendeltetése a szükséges ipari- és tűzifa biztosítása, ami miatt intézkedéseit némileg vissza kell fognia.

5. Végül néhány szót a vadgazdálkodásnak az erdőgazdálkodástól történő elválasztásáról. Köztudott, hogy a nagyvad élőhelye az erdő, vagyis az erdő és a vad életközösséget alkotnak. Az erdő vadeltartó képességének (vadtüro képesség) megállapítása az erdő- és a vadgazdaság, valamint az erdőfelügyelőség közös feladata volt, amelyet a vadászati üzemtervek a vadlétszámnak megfelelően szabályoztak (a vadkilövés), amely az erdei- és a mezőgazdasági vadkárok csökkenését eredményezi.

A fentiek igazolják, hogy az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás egymástól való elválasztása ésszerűtlen és szakszerűtlen gondolat.

Sajnálatos, hogy ilyen megnyilatkozások az erdészet és a természetvédelem kívánatos és javuló együttműködését akadályozzák.

**Dr. Kollwenz Ödön**  
rubindiplomás erdőmérnök